

Jaarverslag pilot HTNO 2022

1 december 2022

Raimond Bartelink, voorzitter sac htno en Jeanneke
Willems secretaris sac htno

Portefeuillehouder VH-bestuur: Joep Houterman

Vereniging Hogescholen

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Reflectie op resultaten	3
3	Reflectie op uitgangspunten	6
4	Voortschrijdend inzicht	8
5	Conclusie en vervolg 2023	10

1 Inleiding

Drie jaar lang een permanente dialoog. Dat is de kortste omschrijving van de pilot waarmee het sac htno in 2022 is gestart. De pilot is het antwoord op de centrale vraag: *‘Hoe kunnen we samen met relevante stakeholders de transities mogelijk maken die de maatschappij van ons vraagt?’* Dan hebben we het over de energietransitie maar ook over een transitie naar een wereld waarin techniek bijna overal een belangrijke rol speelt. Denk daarbij aan digitalisering, uitputting van grondstoffen, vergrijzing, klimaatontwikkelingen en eisen aan uitstoot. Dankzij deze ontwikkeling neemt de vraag naar technisch opgeleid personeel toe. Maar tegelijkertijd zien we de instroom in het hbo-onderwijs dalen.

Het sectoraal adviescollege voor hoger technisch en natuurkundig onderwijs (sac htno) is ervan overtuigd dat onderwijs, praktijk en onderzoek de vraag alleen gezamenlijk het hoofd kunnen bieden. Zo kunnen we tot innovaties komen met *state of the art* kennis en met vanzelfsprekende toepasbaarheid en betekenis. We kunnen de centrale vraag enkel beantwoorden door onderling continu met elkaar in gesprek te zijn: een permanente dialoog. Het sac htno zal dan ook geen traditionele verkenning met een sectorplan opleveren. We brengen een ‘levend’ sectorplan in de vorm van twee pamfletten per jaar.

Na het groene licht van het bestuur voor de pilot zijn in november de beoordelingscriteria vastgesteld. Ook is duidelijk afgesproken wie meepraat en hoe en wanneer we dat doen. Dit is vastgelegd in een jaarlijks terugkerende gesprekscyclus.

De uitgangspunten van de pilot

Naast de beoordelingscriteria zijn ook uitgangspunten voor de pilot als geheel geformuleerd. Deze uitgangspunten helpen ons koers te houden op wat we willen bereiken met de pilot. In paragraaf 3 leest u de reflectie op deze uitgangspunten:

- Draagvlak op alle niveaus.
- Realiseren van concrete acties.
- Ruimte om bij te sturen naast langetermijnthema's.
- Bevorderen van samenwerking tussen branches en hogescholen.
- Inbedding van ervaringen uit de praktijk.
- Gezamenlijk kansen en knelpunten benoemen (werkveld en hogescholen).

2 Reflectie op resultaten

In 2022 heeft het sac alle geplande gesprekken georganiseerd. Op verschillende momenten in het jaar is er actieve afstemming geweest met het werkveld, met de domeinen en met andere stakeholders. Naast de sectortafels zijn twee htno-middagen georganiseerd samen met de branches. Deze zijn goed bezocht. De inrichting en invulling zijn geëvalueerd en verbeterpunten worden meegenomen naar volgend jaar. Op basis van de langetermijnthema's zijn in 2022 drie onderwerpen voor de korte termijn onder de loep genomen.

Lange termijn: kwantitatieve mismatch

2022: hoe kunnen we succesvolle initiatieven verder uitbreiden?

De branches en de hogescholen hebben tijdens de sectortafel een analyse van de instroom gemaakt en samen geconcludeerd waar de aandacht in het bijzonder naar uit zou moeten gaan. Het behoud van studenten kan nog veel opleveren. Zowel door uitval tijdens de opleiding te beperken als door uitval uit de sector na diplomering te beperken. Tijdens de htno-middag in januari 2022 is een themasessie gewijd aan de inzet op basis van de student journey. Onderzoek door Fontys (lectoraat Evenlyne Meens) heeft geleid tot een verdiepingsdocument bij de verkenning van de economische sector (heo) over de momenten tijdens de student journey waarop we invloed kunnen uitoefenen. Een nadere analyse hierover, in gesprek met het lectoraat kansrijke schoolloopbanen (HvA, Louise Elffers), krijgt een vervolg in juni 2023. Tegen die tijd zijn ook meer onderzoeksresultaten beschikbaar. Bovendien heeft het domein Built Environment onlangs een bijeenkomst over inclusie en diversiteit gehouden en de uitkomsten willen we in juni graag koppelen aan het thema beperken van uitval. Met het oog op het volgen van de trends over uitval levert de VH jaarlijks een overzicht op domeinniveau over uitval, diplomarendement en switch.

De afgelopen jaren vertonen door corona mogelijk een vertekend beeld. Het sac htno gebruikt de cijfers voor verdere gesprekken. Binnen het sac maar ook op de sectortafel kunnen we zo beoordelen waar kansen en knelpunten liggen en waar extra inzet nodig is. Landelijk wordt bijvoorbeeld nu een campagne opgezet voor Civiele Techniek. Die opleidingen kampen met forse tekorten aan studenten, terwijl de vraag enorm is.

Intussen heeft de HR een uitvalcoördinator aangesteld en een programma ontwikkeld tegen uitval. Hierover is in het sac een presentatie gegeven met als doel anderen te inspireren een vergelijkbaar traject op te starten (best practice). De secretaris van het sac is vanuit de VH aangesloten bij het VO-HO netwerk om waar mogelijk bij te dragen aan de gesprekken over een soepele instroom in het hbo.

Ook is een initiatief opgestart om in de gemeente Amsterdam samen met het UWV, of het werkbedrijf en de HvA en 'be-an-engineer' een loket te openen speciaal bedoeld voor mensen met ambitie in de techniek. Deze techtuin moet geïnteresseerden en studenten op weg helpen met begeleiding en scholing. Ook werkgevers op zoek naar personeel zullen zich aansluiten. We hopen op concrete actie in 2023.

Lange termijn: optimalisatie onderwijs en arbeidsmarkt

2022: hoe kunnen we ontwikkelingen uit het werkveld sneller in de curricula laten landen?

Afgesproken is dat het sac nieuwe domeinprofielen voorlegt aan de sector voor feedback. Dit is opgenomen in het sac-beleidsstuk 'vaststellen domeinprofielen'. Bij het vaststellen van de profielen voor Engineering en Built Environment is dat direct al gedaan.

Tijdens de sectortafel hebben de branches hun trendanalyse gepresenteerd. Deze is gedeeld met de relevante domeinvoorzitters. Bovendien wilden de branches een deel van de htno-middag presenteren over de onderwerpen uitval en hybride leer-werkomgevingen. Door samen de htno-middag te organiseren en door gesprekken tussen de branches en de hogescholen kunnen zij ontwikkelingen onder de aandacht brengen en waar mogelijk nauwer samenwerken.

Lange termijn: flexibilisering

2022: wat betekent cross-sectoraal werken voor hogescholen en voor het werkveld en wat is ervoor nodig dit te realiseren?

Uit gesprekken in 2022 bleek dat er veel verwachtingen zijn van samenwerkingsvormen tussen onderwijs en werkveld. Daarbij valt te denken aan duale opleidingsvormen, teaching en learning communities, communities of practice, hybride docentschap etc. Behalve samen met het werkveld opleiden wordt een vraagstuk uit de praktijk vanuit multidisciplinaire kennis benaderd. Met de branches is dit onderwerp op de htno-middag verder verkend. De conclusie was ook dat de sector naar nieuwe werkprocessen moet durven kijken. Innovatie van processen kan de vraag naar arbeidskrachten doen afnemen. Dat zien we ook terug in de plannen van de ministeries van EZK en OCW om de tekorten in techniek te bestrijden. Ook de VH is benaderd om daarvoor input te leveren. Het uitgangspunt is niet meer 'hbo-instellingen zorg voor meer mensen in techniek' maar eerder 'we hebben samen een uitdaging en allemaal wat te doen'.

De tekst van de htno-pamfletten zijn voor publicatie voorgelegd aan de branches. Zij onderschrijven dus ook de inhoud. Hierin staat onder andere: werkgevers investeren in wendbaar werkgeverschap, strategisch HR-management en een inclusieve cultuur waarin rolmodellen zichtbaar zijn en de aandacht uitgaat naar de maatschappelijke bijdrage die de medewerker hier kan leveren. Modern

werkgeverschap is ook een van de onderwerpen die de industriecoalitie meeneemt in het onlangs gelanceerde aanvalsplan techniek.

Het aanvalsplan spreekt ook over het ontwikkelen van nieuwe leren-werken-innoveren hubs. Een direct resultaat van de gesprekken op de htno-middag en de dialoog tussen hogescholen en de branches. HU, Fontys, Saxion en NHL Stenden hebben hun

medewerking toegezegd en de secretaris van het sac is aangesloten bij de overleggen van de industriecoalitie die met dit plan aan de slag gaan. Naar verwachting zullen de branches er een groeifonds aanvraag voor doen.

De htno-middag in januari 2023 gaat in het bijzonder verder op het thema van de hybride leeromgeving. Hierbij wordt een koppeling gemaakt naar LLO en besproken hoe hogescholen kunnen aansluiten bij lopende ontwikkelingen en meer regie kunnen nemen.

3 Reflectie op uitgangspunten

De benoemde uitgangspunten van de pilot kwamen op verschillende manieren terug in de permanente dialoog.

Draagvlak op alle niveaus

Gezamenlijkheid uitte zich door onderwerpen voor de htno-middag samen met de branches af te stemmen en eventueel te organiseren. De gezamenlijke werkagenda onderstreept ook het gedeeld belang. Ook het VH-bestuur heeft zich positief uitgesproken over de gang van zaken en de voorgenomen activiteiten.

Concrete acties

Verschillende gesprekken leverden concrete acties op. Belemmeringen in de wetgeving die bleken tijdens de htno-middag en het VH-debat zijn bijvoorbeeld gedeeld met OCW (tegelijk het laatste punt: kansen en knelpunten benoemen). Er is met de branches afstemming geweest over de plannen van het nieuwe kabinet en we hebben beide vooral het belang van structurele financiering aangekaart. Resultaat in onder andere het bestuursakkoord mag duidelijk zijn. Andere concrete acties zijn natuurlijk de ontwikkeling naar de hybride leeromgevingen, aanpassing van het beleidsdocument 'Vaststelling domeinprofielen' en ophalen feedback op de profielen van Engineering en Built Environment.

Ook is op de sectortafel besloten om een gezamenlijke werkagenda te maken. De branches doen hiervoor begin 2023 een voorstel. Tot slot is er het initiatief om een pilot in de gemeente Amsterdam te starten met het werkbedrijf, be-an-engineer en de HvA om uitval tegen te gaan en deze beter voor de sector op te vangen en te begeleiden. In 2023 zal moeten blijken of het ook tot uitvoering komt en hoe dit initiatief past naast de initiatieven van de industriecoalitie (de gouden poort) en het voornemen van EZK om te komen tot een nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur (aanvalsplan techniek).

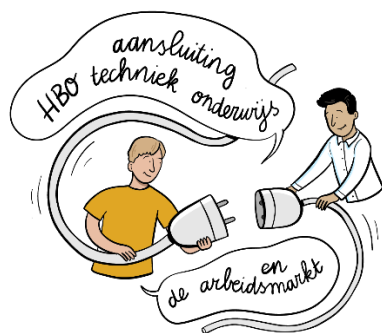
Ruimte om bij te sturen

De wendbaarheid is nu al gebleken in de praktijk. Verschillende plannen in 2022 vanuit OCW, EZK, VNO, de industriecoalitie en de VH zelf hebben invloed op de focus van de acties voor htno. Zo wordt het belang van arbeidsbesparende innovaties genoemd. Meer aandacht voor hybride leer-werk vormen, LLO en de katalysator, en de positionering van het hbo hebben allemaal hun effect op de keuzes voor de inzet. In de gesprekken hebben we de recente ontwikkelingen als de kabinetsformatie, het bestuursakkoord, klimaatakkoord, groenebanenplan etc. een plek gegeven en met de relevante partijen afgestemd. Zo is de actie om meer te investeren in hybride leeromgevingen hieruit voortgekomen.

Bevorderen van samenwerking tussen branches en hogescholen

De pilot is bedoeld om branches en hogescholen meer te laten samenwerken. De opzet van de gesprekcyclus, met sectortafels en htno-middagen, stimuleert de samenwerking al. De vaste werkwijze resulteert onder meer in het ontwikkelen van een gezamenlijke werkagenda en co-creatie tijdens de htno-middag en de

samenwerking bij hybride leeromgevingen, het vaststellen van domeinprofielen en de lobby rondom de kabinetsformatie, etc.

Inbedding van ervaringen uit de praktijk

De nieuwe manier van domeinprofielen maken en het ontwikkelen van hybride leeromgevingen komen tegemoet aan het uitgangspunt om ervaringen uit de praktijk in het onderwijs een plek te geven. Ook de uitwisseling van trendanalyses met de domeinvoorzitters draagt hieraan bij. Het is immers de bedoeling dat ontwikkelingen in de branches een vertaling krijgen in de domeinprofielen.

4 Voortschrijdend inzicht

Portfoliomanagement

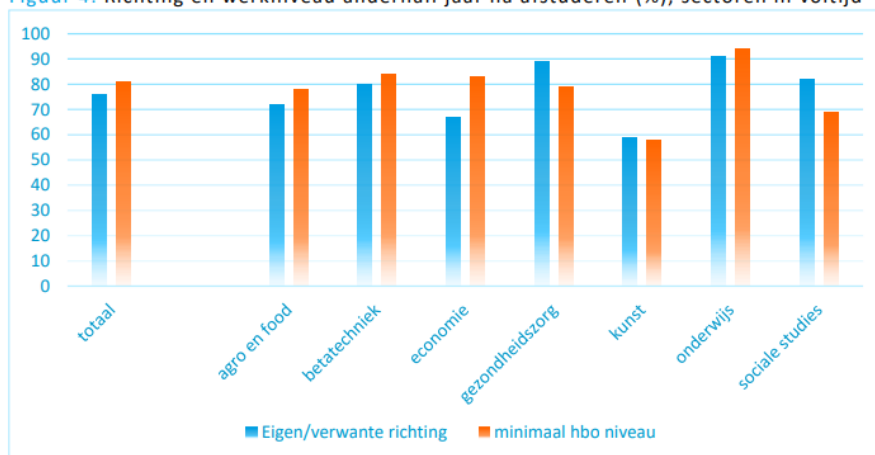
Het sac heeft zich in de loop van 2022 gerealiseerd dat ook portfoliomanagement een onderwerp van aandacht moet blijven. Het sac htno adviseert ook over de aanvraag van nieuwe opleidingen. Deze rol neemt het sac serieus om wildgroei van opleidingen te voorkomen en om ervoor te waken dat relevante opleidingen zomaar verdwijnen. Het afgelopen jaar heeft het sac geworsteld met de aanvragen van de opleidingen AI. Deze zijn gestart en het sac heeft besloten ze onder het domein hbo-i op te nemen. Portfoliomanagement bij de Ad opleidingen verdient nog nader de aandacht. Bovendien roept de ontwikkeling van de (cross-sectorale) masters en de PD's ook de vraag op hoe het sac hier het aanbod zou moeten bewaken. Het sac verwacht dat de VH op dit punt met een visiedocument zal komen.

Macrodoelmatigheid

Bij de verkenning binnen het economische sector (heo) is ervoor gekozen de Macrodoelmatigheid te volgen aan de hand van de resultaten van de hbo-monitor. Dit punt neemt het sac htno graag over. Op dit moment zijn de gegevens van de hbo-monitor 2021 bekend¹. Uit de Kamerbrief 'Macrodoelmatigheid Hoger onderwijs'² van 2020, met daarin ook de Kamerreactie op de analyse van de macrodoelmatigheid van het bestaande opleidingsaanbod door de CDHO, blijkt dat het hbo geen macrodoelmatigheidsprobleem heeft binnen het bestaande opleidingsaanbod. De onderstaande gegevens uit de hbo-monitor geven voor htno geen aanleiding tot zorg.

Baan op niveau: Het aandeel voltijd afgestudeerden dat een baan vindt op minimaal hbo-niveau is 81% (figuur 4). Dit is net iets meer dan in 2020 (79%). Afgestudeerden uit de sectoren onderwijs en *bètatechniek* werken het vaakst op hbo-niveau (94% resp. 84%).

Figuur 4: Richting en werkniveau anderhalf jaar na afstuderen (%), sectoren in voltijd

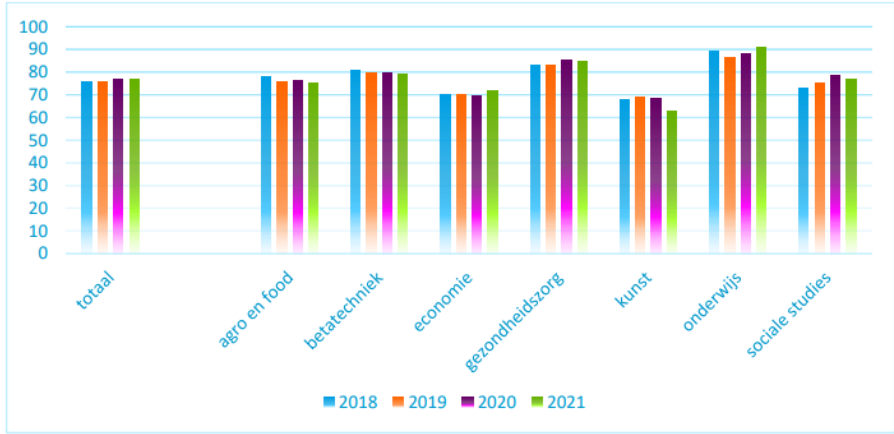

Van de voltijd afgestudeerden geeft net als in 2020 77% aan dat de aansluiting tussen de gevolgde opleiding en hun functie voldoende of goed is (zie figuur 5).

¹ Bron: <https://www.hbomonitor.nl/nl/resultaten/aansluiting-opleiding-en-werk>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/15/kamerbrief-macrodoelmatigheid-hoger-onderwijs>

Figuur 5: Voldoende of goede aansluiting op functie (%), sectoren in voltijd

Vorbereiding op de arbeidsmarkt

Van de afgestudeerde hbo’ers oordeelt 69% positief over de mate waarin de opleiding een goede basis vormt voor hun verdere ontwikkeling (gelijk aan 2020). Ruim 70% van de afgestudeerden uit de sectoren agro en food, bètatechniek, gezondheidszorg en kunst oordeelt op dit gebied positief.

Table 3: Oordelen over voorbereiding op de arbeidsmarkt, sectoren in voltijd

	<i>totaal</i>	<i>voltijd</i>	<i>deeltijd</i>	<i>duaal</i>	<i>agro en food</i>	<i>bètatechniek</i>	<i>economie</i>	<i>gezondheidszorg</i>	<i>kunst</i>	<i>onderwijs</i>	<i>sociale studies</i>
A	69	67	82	82	75	71	65	71	67	65	68
B	50	49	56	61	61	52	45	51	46	58	44

A: Opleiding biedt goede basis voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (% mee eens).

B: Oordeel over de voorbereiding op de beroepsloopbaan (% [zeer] tevreden).

5 Conclusie en vervolg 2023

Het Bestuur van de VH heeft het sac htno in november 2022 groen licht gegeven om verder te gaan in de ingeslagen richting. Dat doen we graag. De bedoeling is ook om in 2023 de resultaten van de pilot breed onder de aandacht te brengen.

Het sac htno zelf is tevreden over het verloop van de pilot tot nu toe. We zien een betere samenwerking met de branches. We staan meer naast elkaar dan tegenover elkaar bij de uitdagingen. We vinden elkaar makkelijk en schakelen snel. De betere samenwerking heeft gezorgd voor positieve ontwikkelingen bij de branches en bewustzijn dat van werkgevers ook inzet nodig is. We realiseren ons dat dit succes mogelijk samenhangt met de economische en conjuncturele situatie die alle partijen dwingt tot actie. De successen zijn dan niet alleen te danken aan inspanningen maar ook gedreven door de tijdgeest. Hoe dan ook, het gaat om successen die nu zeer welkom zijn.

Het sac wil meer doen dan het bedienen van de huidige behoefte uit het werkveld. Daarom zoekt het sac bij bepaalde onderwerpen steeds naar aansluiting bij verschillende lectoraten. Dit willen we in 2023 zeker blijven doen.

Het sac ziet dat de permanente dialoog een regelmatige inzet vraagt van iedereen. Maar de verschillende gesprekken dragen absoluut bij aan overzicht en structuur. Het uitvoeren van een verkenning en sectorplan zijn ook geen sinecure. De secretaris van het sac htno is gemiddeld twee dagen in de week bezig voor de permanente dialoog. Deze uren worden betaald uit de retributiebijdragen omdat hier sprake is van het htno-netwerk vergelijkbaar met de sectorraad in andere sectoren.

Portfoliomanagement bij de Ad is een punt van aandacht voor het aankomende jaar. Bovendien wil het sac beoordelen of alle relevante besturen binnen de vereniging voldoende geïnformeerd zijn over de ontwikkelingen binnen de sector htno. In 2023 kijken we goed of er op dat punt meer actie nodig is. Het sac htno houdt de AV in elk op de hoogte van de gekozen inzet en de resultaten.

Bijlage 1 Tabel resultaten permanente dialoog

Met de inzet van de pilot beoogt het sac htno te komen tot een structureel gesprek met het werkveld en andere stakeholders rondom de sector techniek. Het sac htno vult de pilot in aan de hand van gesprekken met de opleidingsoverleggen, de domeinvoorzitters, de (landelijke) branches, het bestuursakkoord en de strategische visie van de VH, daarnaast maakt het sac gebruik van evaluaties, sectoranalyses en andere brondocumenten. De intentie is dat het sac htno zodoende de knelpunten van een traditionele verkenning wegneemt (zie kolom winst-risico), wat we vaststellen aan de hand van vooraf opgestelde bewijslast (zie kolom bewijs) waarbij we concrete resultaten kunnen laten zien (zie kolom resultaten).

	Doel	Winst-risico	Indicatoren	Bewijs	Voorbeelden resultaten
1	De opzet is gericht op draagvlak op alle niveaus voor gekozen thema's die binnen de invloedssfeer van betrokkenen ligt.	<p>binnen invloedssfeer uitvoerders i.p.v. Hoog-over en voor de bühne.</p> <p>zoveel mensen zoveel meningen wie bepaalt de koers?</p> <p>⇒ besluitvorming aan de sectortafel over de thema's</p>	<p>We constateren dat er <i>actieve betrokkenheid</i> is voor de benoemde thema's voor de lange termijn van 5 a 10 jaar. Dit stellen we vast aan de hand van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deelnamelijsten bijeenkomsten - Co-creatie tijdens bijeenkomsten - Gedeeld eigenaarschap bij vervolgactiviteiten. <p><i>We constateren dat er draagvlak is voor gekozen inzet binnen het sac, met de branches aan de sectortafel en met de portefeuillehouder in het bestuur door dit actief te agenderen.</i></p>	<p>Aanwezigheid bij sessies/deelnemerslijsten/actieve genodigden</p> <p>Evaluatie htno-middagen</p> <p>Notulen sectortafels</p> <p>Sac verslagen</p>	<p>In aanvulling op de vastgestelde thema's is in overleg tijdens de sectortafel besloten ook het onderwerp instroom van talent in en behoud voor de sector te adresseren.</p> <p>De sectortafel, de domeinvoorzitters en de portefeuillehouder in het bestuur zijn naast het sac akkoord met de</p>

					<p>gekozen thema's en de inzet in dezen.</p> <p>Aanwezigheid htno middag januari 80 personen (vgl htno dagen max 30 aanwezigen) en htno-middag juni 60 aanwezigen.) bovendien co-creatie en themasessies verzorgd door industriecoalitie.</p>
2	<p>De opzet biedt ruimte om bij te sturen en bakens te verzetten wanneer het brede veld hierom vraagt.</p>	<p>flexibiliteit, responsiviteit wendbaar en weerbaar i.p.v. starheid over langere periode</p> <p>onvoldoende duidelijke lijn wie bepaalt/unanimiteit?</p> <p>⇒ besluitvorming aan de sectortafel over de thema's of subthema's. aanpassingen worden besproken en verwerkt in de htno-dagen en pamfletten.</p>	<p>We komen tot afstemming over wat actueel en noodzakelijk is in gesprek aan de sectortafel en met domeinvoorzitters.</p> <p>Daarnaast baseren we ons op Rapportages zoals groene banen, tekorten in techniek etc. Het flexibele karakter biedt ons ook gelegenheid onderwerpen uit het recent gestekende bestuursakkoord op te nemen.</p>	<p>Het sac agendeert de onderwerpen tijdens de genoemde overleggen.</p> <p>Het sac agendeert de relevante rapportages en neemt de uitkomsten mee naar de genoemde overleggen.</p>	<p>Thema aangevuld op basis van sectortafel: instroom en behoud voor de sector.</p> <p>Jaarplanning gesprekscyclus maakt dat het voeren van de gesprekken is ingebed in de gang van zaken van het sac htno.</p>

3	De opzet draagt bij aan concrete acties en inzet op gekozen thema's	<p>output realiseren i.p.v. abstracte lijnen waar alles onder te vatten is</p> <p>het blijft bij mooie voornemens, maar 0 resultaat. We hebben geen sturingsmacht bij het werkveld alleen bij hogescholen zelf.</p> <p>=> procesafspraken maken en evalueren op de sectortafel. Resultaten en voortgang agenderen op sectortafel.</p>	<p>We constateren dat <i>concrete acties en commitment</i> zijn gegeven voor wat betreft de korte termijn (tweejaarlijkse plannen) door zowel de hogescholen als door het bedrijfsleven.</p> <p>Doordat de thema's en inzet door iedereen vooraf zijn voorzien van commentaar is men mede eigenaar van het geheel. Bovendien draagt <i>het voeren van een gezamenlijke agenda</i> of gedeelde probleemstelling bij aan het daadwerkelijk tot actie komen.</p>	<p>Overzicht commitment in pamflet waarbij toezeggingen uit vorige overleggen worden meegenomen.</p> <p>Voortgang van de inzet is onderdeel van de agenda op de sectortafel en de volgende htno-middagen.</p>	<p>VH wordt actief betrokken bij de groeifonds aanvraag van de industriecoalitie. Samenwerking t.a.v. leer-werk-innovatie hubs.</p> <p>Aanpassing beleidsdocument beoordeling domeinprofielen htno t.a.v. afstemming met werkveld.</p> <p>Agendering vervolgacties n.a.v. pamflet op sectortafel in oktober 2022</p>
4	De opzet stimuleert samenwerking tussen branches en hogescholen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid t.a.v.	<p>sac als verbindende schakel tussen met landelijke branches en lokale werkgevers en regionale partijen. Daarmee</p>	<p>Het gesprek wordt zowel door het sac als door de aangesloten landelijk georganiseerde branches als constructief ervaren</p>	<p>Evaluatie htno-middagen Co-creatie htno middagen Regie op pamflet door industrie-coalitie</p>	<p>Industriecoalitie verzorgt twee presentaties tijdens sectortafel:</p>

	<p>sectorrelevante maatschappelijke vraagstukken</p>	<p>branches in staat stellen om tot co-creatie te komen.</p> <p>partner t.b.v. opschaling van succesformules van samenwerking bijv. in leer-werk omgevingen.</p> <p>Er is sprake een constructief opbouwend gesprek tussen de hogescholen en de landelijke branches.</p>	<p>Het geluid in de politiek over aansluiting arbeidsmarkt is neutraal tot positief.</p>	<p>Kamerstukken en opdrachten aan het onderwijs.</p>	<p>Instream en uitval uit de sector.</p> <p>Trends en ontwikkelingen in de sector.</p> <p>Industriecoalitie verzorgt twee thema'-sessies op htno middag juni 2022</p> <p>Ontwikkeling hybride leren-werken-innoveren hubs ism industriecoalitie als onderdeel van aanvalsplan techniek.</p> <p>Er is voortvloeiend uit de sectortafels en de htno-middagen afstemming met de branches over groeifondsaanvragen en rondom de formatie t.a.v.</p>
--	--	--	--	--	---

					aandacht voor flexibilisering in het onderwijs.
5	De opzet voorziet in een structuur die inbedding van ervaringen uit de praktijk in programma's stimuleert	<p>aantoonbare aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt</p> <p>De rol van praktijkgericht onderzoek onder de aandacht brengen bij de landelijke branches / het brede werkveld met het oog op de te realiseren transities.</p>	<p>De samenwerking via de sectortafels is ingebed en vanzelfsprekend geworden. Men voert gezamenlijk agenda en voelt gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het aanpakken van tekorten in de arbeidsmarkt.</p> <p>Het onderwerp <i>doelmatigheid wordt geagendeerd</i> op de verschillende tafels. Aanvullingen, aanpassingen of actualisering van onderwijsprogramma's is het resultaat van deze gesprekken.</p> <p>De landelijke branches zien het <i>praktijkgericht onderzoek als belangrijke toevoeging voor het realiseren van de transities</i> waar hun leden voor staan en relevante innovaties daaromheen. Voor kleine ondernemers is het soms lastig omdat hun absorptievermogen klein is en er weinig ruimte in termen van tijd en middelen is om dergelijke onderzoeken</p>	<p>Pamflet</p> <p>Aangepaste onderwijsprogramma's of domeinprofielen waarin de feedback van het werkveld is opgenomen.</p> <p>Beleidsdocumenten worden aangepast zodat deze afstemming is opgenomen in de procedures.</p> <p>Door te investeren in leer-werk omgevingen wordt de toegevoegde waarde van praktijkgericht onderzoek direct duidelijk en kunnen ook kleine ondernemers baat hebben van een cumulatief resultaat.</p>	<p>Domeinprofielen ENG en BE voorzien van feedback vanuit de landelijke branches en de werkveldcommissies en de landelijke opleidingsoverleggen en deze is verwerkt in het nieuwe profiel en als zodanig vastgesteld. Juni 2022</p> <p>Aanpassing van beleidsdocument 'vaststelling domeinprofielen sac htno' juni 2022.</p> <p>Initiatief als MKB-route</p> <p>Initiatief om leer-werk-hubs op te</p>

			uit te laten voeren dan wel resultaten te implementeren.		schalen in samenwerking met de industrie-coalitie: <u>groeifondsaanvraag.</u>
6	De opzet voorziet in een structuur die gezamenlijke identificering mogelijk maakt tussen hogescholen en branches t.a.v. kansen en knelpunten zodat gezamenlijk agenda kan worden gevoerd.	Gezamenlijk beeld, en daarmee mogelijkheid voor gezamenlijk lobby of inzet in bijvoorbeeld Techniepact	Belemmerende regelgeving is helder in beeld Belemmerende regelgeving wordt aangekaart bij het bestuur van de VH via de portefeuillehouder VH werkt (via techniepact en andere lobby-agenda) aan wegnemen belemmeringen VH geeft helder aan welke koers men wil varen met het oog op o.a. flexibilisering en deelt deze visie met de industriecoalitie.	Inbreng in BV vanuit sac techniek Besluitvorming BV Lobby-agenda VH Lobby agenda techniepact Lobby-agenda industriecoalitie	Debat nieuwspoor en aanleveren lijst belemmerende wetgeving LLO bij OCW op basis van gezamenlijke inventarisatie. Inzet techniepact stop met ambitie instroom verhogen, lobby voor om en bijscholing Lobby op leerrechten Lobby op modulair in bekostigd onderwijs. Lobby samen opleiden met werkveld stimuleren